

maar ze
mystieke
aan dus in
er en zijn
den, als de
g van den
verborgen
ch in zijn
re Kerk
de ware
meester van
der Kerk
istgeelov-
haam zijn.
ook geen
derhalve

nder deze
mede ver-
uchelaars
Confessie
maar dit
van een
gelijk onze
pocrieten
rom nog
wanneer
de Kerk
in niets
zijn over-
doorijso
senbaring
zulk een
geworden.
Maar zoo-
deel der
worden.
een deel
bristus en
ook nog

dus de
Kerk van
alleen de
er geen
an wezen
t minder
lijk ver-
ge Geest
ge Geest
aam van
Behaam
stus, hun
ben door
chap der
it. Het is
erkvader
Ecclesia,
ook de
Heiligen
en ware
of zijn
gen zijn
bestaan,
dit in de
aan de
gegeven
en Geest
en heeft
og geen

oren: de
ovigen,
zijn, en
Geestes,
i, welke
Kerk be-
genoeg
gesteld
a, of er
tus ge-
borge-
aardoor
len van
ij eerst
or den
h naar
keering
oo ook
dloof in
en niets
iet uit-
zelt:
waardig-
ten ter
orgene
a over
emand
nschen
or ons
in waar
baring
ik een
anneer
in deze
open-
in zoo-
dat de
is een
er een
di ge-
in het
eld is
mulier
geheel
n hun
Kerk
claren,
i onze
deze
omen,
t hun

nog
enba-
zulke
orden,
ij een
toch
hande
fessie
geelo-
omst
omen
Kerk
geelo-
en de
toch,
g, de

form, dien Christus voor de zijnen heeft
ingesteld en waaraan het bestaan der Kerk is
gebonden. De materie, waaruit de Kerk
gevormd wordt, mogen de belijdende geloov-
igen zijn, de vorm waarin de Kerk zich
openbaart, moet de ambtelijke bediening
van het Woord en de Sacramenten zijn.
Ook deze vorm nu is niet toevallig door
Christus gekozen, maar hangt ten nauwste
met het wezen der Kerk zelf samen. De
Heilige Geest werkt toch het geloof, zooals
onze Catechismus zegt, door de verkondig-
ing van het Woord en versterkt het
door het gebruik der Sacramenten. Waar
de verkondiging van het Woord en het
gebruik der Sacramenten ophoudt, houdt
ook de werking des Heiligen Geestes op,
kan er derhalve van geen geloof in Christus
meer sprake wezen, en waar geen geloof
in Christus is, daar is ook geen Kerk
van Christus meer. Het geloof is niet het
gehoor, zegt de Apostel, en het gehoor is
uit het gepredikte Woord Gods.

Vandaar dat de Protestantische Kerken
reeds in de Augsburgse Confessie op deze
beiden: de bediening des Woords en de
bediening der Sacramenten, als de ken-
merken, waaraan de Kerk moet getoetst
worden, gewezen hebben en deze kenmer-
ken in alle Protestantische belijdenissen zijn
overgenomen, gelijk ook geschied is in
Art. 29 onzer Confessie. Overal waar het
Woord Gods nog gepredikt en de Sacra-
menten nog bediend worden, hebben we
met een Kerk van Christus te doen.
Zuiver is die Kerk, wanneer zij de *reine*,
d.w.z. de onvermengde, predikatie des
Evangelies brengt en de *reine* bediening
der Sacramenten gebruikt, gelijk Christus
deze heeft ingesteld. Naarmate deze pre-
dikatie van het Evangelie en de bediening
der Sacramenten in zuiverheid afweert,
daardoor verkeerde elementen in de predi-
katie insluipen en de Sacramenten niet
meer heilig worden gehouden door de
oefening der tucht, wordt zulk een Kerk
almeer gedeformeerd. Gaat die defor-
matie zoover, dat de Kerk boven Gods Woord
menselijke inzettingen gaat stellen en
bij de sacramenten door Christus verordend,
haar eigen gemaakte sacramenten gaat
voegen, dan loopt zulk een Kerk gevaar
een valsche Kerk te worden. Maar wan-
neer in zulk een Kerk van een bediening van
het Woord Gods ganschelijk geen sprake meer
is en ook het gebruik der door Christus ver-
ordende sacramenten geheel heeft opge-
houden, dan is er geen Kerk meer, dan
heeft zulk een Kerk opgehouden een Kerk te
zijn, dan is zij een schijnkerk geworden.

Zoo is dus uit de wezensbepaling der
Kerk van zelf gevonden wat de kenmerken
zijn, waaraan de schijnkerk is te herkennen.
Indien zin verklaart dan ook de Confessie der
Fransche Kerken in Art. 28 dat „waar het
Woord van God niet meer wordt aange-
genomen en men in geen enkel opzicht
meer zich aan dit Woord Gods onderwerpt
en waar er geen gebruik meer is
van de Sacramenten, we daar niet
anders kunnen oordeelen, dan dat er om
in eigenlijken zin te spreken, geen Kerk
meer is“. Of wil men het beeld van zulk
een schijnkerk nog vollediger getekend
hebben, dan hoore men wat Dr. A. Kuypers
in zijn tractaat der Reformatie, blz. 112,
als haar signalement teekent. Zulk een
schijnkerk wordt daar gevonden, zegt hij,
„waar geen enkel persoon meer is,
die belijdt, geen kerkelijke bediening meer is,
die de genademiddelen (d. w. z. Woord
en Sacrament) brengt, en waar elken
morgen de zon opgaat en elken avond de
zon ondergaat, zonder dat een enkele knie
gebogen wordt of een enkele tong Hem
belijdt“.

Men zal thans verstaan, waarom we
meenden er tegen te moeten opkomen,
toen Prof. Fabius de Hervormde Kerk en
als geheel en wat haar plaatselijke af-
deelingen betreft, voor een schijnkerk ver-
klaarde. Al zijn er in de Hervormde Kerk
plaatselijke afdeelingen, waarvan dit droeve
beeld helaas maar al te juist de trekken
der verworping weergeeft, toch kan dit zeker
niet van alle plaatselijke gemeenten in deze
Kerk gezegd worden. Er zijn in de Hervormde
Kerk God zij dank nog tal van gemeenten,
waar ware Christelooivgen gevonden
worden, die den naam van Christus be-
lijden; nog tal van predikanten, die het
Woord Gods prediken en de Sacramenten
van Doop en Avondmaal naar de inzetting
van Christus bedienen; en dat de Heilige
Geest in deze Kerk nog altoos zijn werking
niet heeft teruggetrokken, maar voortgaat
met door de prediking van het Evangelie
zielen ten leven te wekken, moet door
ieder worden toegestemd. Zulk een
Kerk kan daarom ook geen schijnkerk
worden genoemd.

Dr. H. H. K.

Leestafel.

1. DE CHRISTELIJKE SKEURKALENDER EREN-
HAERZ en J. J. Knap Czn., Kruis en Kroon.
Uitgave van G. F. Callenbach te Nijmegen. Met
zijn VEREENIGING CHRISTELIJKE BIBLIOTHEEK
bedoelt de uitgever CALLENBACH te Nijmegen
de verspreiding van wat hij in zijn prospectus
noemt gezonde christelijke lectuur. Voor f 5
of voor f 8,30, waarop echter, wegens de tijds-
omstandigheden, een toelag van 5% komt,
wordt men lid van genoemde Vereeniging en
ontvangt dan voor deze betrekkelijk geringe
som een aantal meerwaardige boeken. Wie
f 5 betaalt per jaar krijgt ze ingespaard, wie zich
voor f 8,30 abonneert krijgt ze gebonden.
Deze Vereeniging is thans haar 22sten Jaargang
ingetreden. Ook nu weer is door den Uitgever
een PRAMIESTEL toegepast voor het aanbren-
gen van nieuwe leden. Een Premiestel waarbij een
ieder lid die één twee of meer nieuwe leden
aanbrengt, uit vroeger in de Bibliotheek ver-
schenen boeken een kuis mag doen en welk
boek of boeken hem dan gratis worden toege-
zonden. Als deel I van den nieuwen Jaargang
verschijn Kruis en Kroon door J. J. Knap
Czn., benevens de SKEURKALENDER EREN-
HAERZ voor 1919.

Over dien Kalender heb ik het de vorige
week al gehad. Thans over het boek van Dr.
J. J. Knap, Hervormd Predikant te Groningen
en Redacteur van OUD PADERN.

Reeds meermalen had ik het genoegen, werken
van dezen begaafden auteur hier in de HERAULT
aan te kondigen, en het is mij opnieuw een ge-
noegen het thans zijn Kruis en Kroon te
mogen doen.

Dit boek handelt, zooals de titel reeds doet
vermoeden, over Kruis en Kroon van onzen
Heiland. De heer CALLENBACH had Prof. Dr.
P. A. E. SILLEVIS SMIT verzocht daarover te
schrijven, maar richtte zich, na diens sterfen,
met dit verzoek tot Dr. Knap.

De gewijde stof was in zoover nog nader
beperkt, dat zij als overdenkingen of meditatie-
bij de platen van WILLIAM HOLZ moest behandeld.
Op waarlijk voortreffelijke wijze heeft de
Groninger prediker aan het tot hem gerichte
verzoek voldaan, van zijn taak als meditati-
schrijver zich gekweten.

Door het zien op WILLIAM HOLZ's schone
platen, maar meer nog door met het oog zijner
ziel te turen op den zin der evangelieblad-
zijden, is de auteur geïnspireerd. En aan wat hij
dus zoo uiterlijk als innerlijk schouwde, heeft
hij, met zijn welverzorgden en voor het heilig
onderwerp zoo passenden stijl, een beelding
weten te geven, die verstand en gemoed toes-
preekt, die naast het religieuze het esthetisch
lustgevoel van den lezer wekt.

Dit boek is, zooals de titel Kruis en Kroon
reeds doet vermoeden, meer dan een Passieboek.
Het gaat, om het eens dogmatisch te zeggen,
„over den staat der verredering“ en over „den
staat der verhooging“ onzes HEEREN.

Athans ten deele.
Van de XI Overdenkingen of Meditaties,
waaraan elk verlicht is door een plaat van
WILLIAM HOLZ, zijn de titels der eerst negen:
Des daags lezende in den Tempel, des nachts
op den Olijberg. Indien ik u niet wasch, gij
hebt geen deel met Mij. De zielestrijd in
Gethsemane. Jezus voor den Hoogen raad. In
het rechtshuis van Pilatus. In het Paleis van
Herodes. Op Gabbatha. Op Golgotha. In het
graf geleid. De titels der laatste drie zijn:
Maria... Rabboni. Aan de Zee van Tiberias. Met
heerlijkheid gekroond.

Dit is deel van den Nieuwen Jaargang is
metterdaad een aanbeveling voor CALLENBACH'S
VEREENIGING CHRISTELIJKE BIBLIOTHEEK.
2. H. S. S. KUYPER, VACANTIE IN ENGLAND.
Tweede Druk. Kampen 1917. J. H. Kok.
H. S. S. KUYPER, EEN HALF JAAR IN AMERIKA.
Tweede herziene Druk. Den Haag. W. A.
Daamen.

Wanneer 'n Spreker na de pauze zijn gehoor
niet in quantiteit verminderd terug vindt, is
hem dat een bewijs van teken, dat hij het niet
verveeld heeft. En evenzo is het voor een
auteur een bewijs van teken van zijn boek
het publiek niet verveld te hebben, wanneer de
uitgever een nieuwen druk van geeft.

En dat is al heel wat.
Wie toch verveld toont daarmee zijn kennis
aan vaardigheid, om belangstelling of interesse te
wekken, en doet verstandig wanneer hij van het
als spreker, of schrijver-optreden afziet.

Wie vervelt pakt niet en op het „pakken“
van je publiek, of als u „boeien“ deftiger vindt,
komt het vóór alles aan.

Dit is de diepe waarheid van het: „alle genre
is goed behalve het vervelende“.

Niet verveld zijn, dat is al veel.
Toch nog niet alles.

Want het is niet het interesse of de belang-
stelling als met de wijsbegeerte.

Van de laatste is eens gezegd: „Wat voor
een Philosophie men kiest, hangt ten slotte af
van wat voor 'n mensch men is“.

Ook dit is een diepe waarheid.

En zoo komt het er dan op aan, ten eerste
niet verveld te zijn, en ten tweede de mentali-
teit van zijn publiek zoo te overdenken, dat
je weet waar en waartoe je het „pakken“ kunt.

'n Goeie kennis van je, 'n gewild „Nuts-
lezer“, gijg altijd op reis met twee niet-ver-
velende manuscripten, maar tusschen die twee
was het „soortelijk verschil“ dat het ene meer
melancholisch, het andere meer maniaaal was.

Heusch nog zoo gek niet!

Dat nu aan de begaafde Schrijfster der twee
hier boven genoemde werken het voorrecht is
beurt viel om ze in tweeden druk te zien, is te
verstaan.

Ze beantwoorden toch aan de twee eischen,
die ik zoo even noemde en waarmee uitgevers
die, zooals de heer KOK en DAAMEN, hun vak
verstaan, rekenen.

Beide werken van MEJ. KUYPER zijn vroeger
hier door mij met waardering besproken, en
dat, ik daarin niet mistaatte, blijkt mij uit hun
„tweeden druks“.

Wat VACANTIE IN ENGLAND betreft ver-
dedigt de geachte Schrijfster zich tegen
enkele niet onwelwillende op- en aanmer-
kingen die de kritiek zich had veroorloofd.

Deze verdediging welke over een zestal punten
gaat, draagt het karakter van 'n nadere toe-
lichting en is, naar het mij voorkomt, geslaagd.

Er komt nog eens klaar en duidelijk door uit
dat dit boek wel beoordeeld worden als een
reis-dagboek ten behoeve van MEJ. KUYPER's
geloofsgenooten, die voor het eerst ENGLAND
bezoeken. En dus beoordeeld, kan ik de lezers
waarvoor het bestemd is, aanraden dezen twee-
den druk in hun koffer te pakken. Ze zullen er
door worden georiënteerd en alles behalve ge-
annueerd.

De Voorrede bij den tweeden druk van EEN
HALF JAAR IN AMERIKA draagt een gansch ander
karakter en is ook heel wat uitvoeriger dan
die bij VACANTIE IN ENGLAND.

Met haar recensenten houdt de Schrijfster
zich hier niet bezig.

Trouwens, de kritiek was bij dit boek meer
eenparig in waardering dan bij het andere.

In hoofdzaak gaat deze Voorrede over het
feit, dat „sinds ook Amerika ten oorlog toog
er veel gewijzigd is“.

Tusschen het AMERIKA dat MEJ. KUYPER in
1907 zag, en het AMERIKA van nu is dan ook
verschil.

Op die verschillen wijst zij.

Vroeger, nog in 1907, vond ze er belang-
stelling en sympathie voor alle landen en volken
van Europa, ook voor Duitschland, maar, met
uitzondering van de afstammelingen der ENGLI-
sche kolonisten, juist niet voor ENGLAND, en
nu is dit alles „om“.

Verder, de toen groote sympathie in AMERIKA
voor HOLLAND vooral door MOTLEY gewekt,
door den oorlog nu aan 't taanen.

Zoo het een als het ander schrijft MEJ. KUYPER
echter enkel toe aan den invloed van Engeland.
Zoo het een als het ander schrijft ze toe aan
het sedert den oorlog „verengelscht“ bewustzijn
van Amerika“.

Haar bewondering en sympathie voor AMERIKA
heeft ze dan ook niet verloren.

En onverholen is op die vraag haar onken-
nend antwoord:

„Natuurlijk niet. Want dan zou ik mijn
toestemming tot het verschijnen van dezen
tweeden druk niet gegeven hebben. En ik weet,
dat ik een eerlijk boek schreef“.

Zij kan het zich niet anders denken dan dat
Amerika's bewustzijn, thans door Engelsch
verdonkerd en daarom „te goeder trouw“, zich
straks weer zal verhelderen.

„Het Amerika, dat ik zag en beschreef,
bestond en bestaat nog“, zegt ze.

Men leze zelf deze Voorrede, die instructief
is, ook om de eerbiedwaardige lijst van ge-
schriften over Amerika, door de schrijfster
blijkbaar voor haar boek geraadpleegd. Maar
men leze deze voorrede ook om het daarin
ernstig pogen, het Hollandsch vooroordeel tegen
Amerika te verklaren en daardoor weg te nemen.

En eindelijk om de verwarring, die bij velen, ook
onzen, bestaat op het stuk van literatuur,
en wel zoo, dat men Amerikaanse literatuur
vaak voor Engelsche aanziet. Iets wat MEJ.
KUYPER dan verduidelijkt aan het voorbeeld
van EMERSON, den Amerikaan dien velen voor
een Engelschman houden.

De schrijfster spreekt in deze Voorrede bij
den tweeden druk ergens van haar „boek“ bij
wijze van Baedeker mee naar Amerika nemen.

Als reisboek wil zij dus ook dit haar werk
beoordeeld hebben.

Wie er zich als zoodanig van bedienden,
„bevoonden“ het, zegt ze op grond van veler
getuigenis, „bruikbaar“.

Ik zal het niet betwijfelen.

Toch is EEN HALF JAAR IN AMERIKA meer
dan een bruikbaar reisboek. Het vermag ook,
zoo door vorm als inhoud, belangstelling te
wekken bij thuisblijvers. Vervoeft op geen
enkele bladzijde en is thans, door den Uitge-
ver DAAMEN, om nog andere qualiteiten dan
die van bruikbaar reisboek, terecht onderdak
gebracht in zijn Serie „Goede boeken“.

3. CHRISTELIJKE VROUWENLEVEN. Uitgave E.
J. Bosch Jbz. te Baarn. Derde Jaargang. No. 1.
Januari 1919.

Behalve de gewone rubrieken, ditmaal OVER
OPVOEDING (Het meisje in de puberteitsjaren)
door W. KLINKERT. In haar KRONIEK bespreekt
MEVROUW A. D. het Maandblad: MAATSCHAP-
PELIJK WERK bij ZENUWLIJKE en KRANKZINIG-
HEID. IN DE NATUUR heeft M. B. het over
WINTER en in HUISHOUDING en KEUKEN geeft
MEJ. M. L. van vakkennis getuigende recepten
voor kruidkoeken en het wasschen van hand-
schoenen. G.

Officiële Berichten.

Deputaten van de Gereformeerde kerken voor
de correspondentie met de H. Overheid brengen
ter kennis van de kerken, dat bij schrijven van
3 Jan. 1919 bericht is ingekomen van Z. Ex.
den Minister van Justitie, dat de Gereformeerde
kerk van Terwispe voortaan bij de Overheid
bekend is onder den naam van „Gereformeerde
Kerk van Tijnje“.

Namens Deputaten,
H. BOUWMAN, secr.

Classis Breukelen.

De e.v. vergadering deser classis zal D. V.
gehouden worden op den 13den Februari.

Punten voor het agendum in te zenden voor
28 Jan. aan den 1den ondergetekende.

De saamroepende Kerk te Winth,
K. van DER VLIET, praes.
H. HARING, scriba.

Classis 's-Gravenhage.

De Kerkeraad der Gereformeerde Kerk te
's-Gravenhage bericht, dat de classis 's-Graven-
hage D. V. vergaderen zal op Dinsdag 17
Februari 1919, gewone tijd en plaats. Punten
voor het agendum worden ingewacht vóór
Dinsdag 21 Januari a.s. bij den scriba, Witte
de Witstraat 24 's-Gravenhage.

Namens den Kerkeraad voornoemd,
W. H. L. KUYK, scriba.

Korte notulen van de vergadering

der Classis Gouda, gehouden 5
Nov. 1918 te Gouda.

Dr. P. Roos opent namens de roepende kerk
van Lekkerkerk de vergadering met gebed, nadat
gezonzen is Ps. 84: 6 en gelezen Psalm 84.

D.D. J. B. Jansen en J. J. Wielenga werden
aangewezen de credentiebrieven na te zien en
rapporteren bij monde van eerstgenoemde, dat
de aanwezige kerken wettig vertegenwoordigd
zijn. Lekkerkerk vaardigde, nevens den dienaar
des Woords, een diaken af, wien, gehoord de
reden van zijn afvaardiging, keurstemt wordt
verleend.

Van de kerk van Nieuwerkerk aan den IJssel is
alleen de dienaar des Woords aanwezig.

De vergadering aldus wettig geconstitueerd,
wordt naar toerbeurt aangewezen Dr. J. Ousinga
als Praeses, Dr. Joh. S. Langen als Assessor,
terwijl Dr. J. L. van der Wolf als scriba zal
fungeren.

De Praeses gedenkt in gevoellijke woorden
het overlijden van broeder ouderling A. Rietveld
van Moordrecht en condoleert deze kerk met
haar verlies, alsmede de kerk van Reeuwijk
met het verlies van broeder diaken H. Blanke.

Hij spreekt een hartelijk woord van welkom
tot Dr. J. L. v. d. Wolf, dienaar des Woords
van de kerk van Haastrecht, het eerst ter
vergadering tegenwoordig.

Instructie van de kerk van Oudewater vragen nu
de goedkeuring van de geregtelgheid tusschen
Oudewater en Haastrecht. De classis heeft geen
bezwaar.

Ingekomen: a. een schrijven van Schoon-
hoven, vermeldende het overlijden van den heer
J. de Gruyter, uitgever aldaar, met verdere aan-
beveling, b. schrijven van deputaten voor de In-
wendige Zending in N. Br. en Limburg.

Rapport van de zending wordt uitgebracht
door Dr. T. Sap.

Dr. J. A. Verhoog en ouderling Kraan wer-
den aangewezen tot het naaien van de boeken
van den quaestor der Zending.

Deputaten voor de zending worden geconsti-
tueerd.

De behandeling van de circulaire aangaande
de predikants-tractementen werd uitgesteld tot
de classis van Februari.

De Praeses geeft gelegenheid tot inzing der
gelden.

Dr. F. Drost en ouderl. Hoogendijk worden
aangewezen, om de boeken van den deputaat
van Rijn-Pruisen nazien, en rapporteren alles
in orde te hebben bevonden.

Regeling vacaturendiensten: Ouderkerk aan den
IJssel, Jansen en Langen. Bergambacht: Dal-
huisen en Drost, Krimpen aan de Lek, Van
der Wolf, Verhoog en Roos, veldprediking:
Wielenga. De consulentenschappen werden gecon-
stiteerd.

Rondvraag naar Art. 41 K. O. levert niets
bijzonders op.

Roepende kerk voor de volgende vergadering
is de kerk van Moordrecht. Praeses alsdan Dr.
Roos van Lekkerkerk.

Na het lezen der korte notulen en het zin-
gen van Ps. 25: 4, sluit de praeses de verga-
dering met dankzegging.

Op last der Classis
JOH. S. LANGE, Assessor.

Gouda, Nov. 1918.

Vergadering der Geref. Kerken in
de Classis Dordrecht op Donder-
dag 14 Nov. 1918.

Na het zingen van Psalm 134: 1 en het lezen
van Ps. 75 gaat Dr. Meynen als praeses voor
in gebed.

Tot scriba wordt benoemd Dr. de Kruyter,
tot assessor Dr. Vischer.

De acta der vorige verg. worden gelezen.

De kerken van Zwijndrecht, Brussel en Ant-
werpen zijn zonder kennisgeving afwezig.

Naar aanleiding van een schrijven van de
Commissie voor de evangelisatie onder de Bel-
gieinterneerden uit de classis Harderwijk, deelt
de praeses mede, dat het intereeningskamp is
verlegd van Harderwijk naar Zeist en het wegens
den a.s. vrede niet meer de moeite waard is
dien arbeid opnieuw te beginnen, zoodat de
Comm. haar mandaat heeft neergelegd en haar
arbeid gestaakt.

De commissie tot regeling der prediking in
Papendrecht deelt bij monde van Dr. Horjus
mede, dat zij door ziekte harer leden en andere
ongelegheden verhindert is geweest te ver-
gaderen, zoodat geen verslag van haar arbeid
kan worden uitgebracht. De comm. bestaat uit
de broeders Dr. Horjus, Dr. Schippers en ou-
derling Stoop van Zwijndrecht. Aan laatste ge-
noemde wordt als secundus toegevoegd ouder-
ling Stans van H.-L.-Ambacht.

Daar de Cl. tot haar leedwezen gedurende
eenige vergaderingen geen rapport ontving aan-
gaande den arbeid der Zending onder Mohame-
danen en Heidenen, wordt den Scriba opgedra-
gen aan de Depp. voor dien arbeid een
schrijven te richten met vriendelijk verzoek het
zoo in te richten, dat de Cl. de volgende maal
een rapport ontvangt.

De voorgestelde wijziging der betrokken cijfers
in de kosten van Art. 13 zullen niet doorgaan.

Het voorstel der kerk van Zwijndrecht, op
de vorige verg. gedaan, dat niet tweemaal ach-
tereenvolgende broeders ter Part. Synode zullen
worden afgevaardigd, wordt met meerderheid
van stemmen verworpen.

Tot Depp. worden benoemd of gecontinueerd
de volgende broeders:

Tot voorbereiding van examens de predikan-
ten Meynen, van Rennes en Venkenberg.

Voor de kerkvisitatie als primi de predikan-
ten Goolinga en v. Rennes, sec. Dr. Voogel.

Voor de Zending Dr. Goolinga en Dr. Meynen.
Voor de collecten in de Classis Dr. Schippers.
Voor de vacaturebeurten Dr. Goolinga.

Voor Art. 11 en Art. 13: Dr. de Jonge, sec.
Dr. Meynen, als quaestor en actuaire Dr. de
Jonge.

Tot regeling der betrekking cijfers. voor Art.
13 Dr. Meynen, Dr. v. Rennes, ouderl. Jonker.

Eene der kerken vraagt hoe te handelen met
doopleden, die gezondigd hebben tegen het 7e
geod en daarna geloofsbelijdenis doen. Zal
men aparte belijdenis vragen van de bedreven
zonde of moet de belijdenis van de bedreven
zonde geacht worden begrepen te zijn in de
geloofsbelijdenis? Het antwoord der Classis is,
dat bij de belijdenis des geloofs de begane
zonde behoort onderling te worden.

De verg. draagt aan de kerk van Dordrecht
op voortaan voor een maaltijd te zorgen.

De verg. spreekt hare verwondering en haar
leedwezen uit, dat de kerk van Zwijndrecht
niet vertegenwoordigd is en geen enkel bericht
zond. Aan den scriba wordt opgedragen aan
die kerk een broederlijk schrijven te richten,
de hoop uitbrengende dat geene ernstige krank-
heden of moeilijkheden daarvan de oorzaak zijn.

Aan de afgevaardigden van Puttershoek wordt
verzoekt aan Dr. Voogel, die wegens ziekte
afwezig is, het leedwezen der Cl. te betuigen in
zijn ziekte en hem den wensch der verg. uit
te drukken, dat Z.Ew. weldra moge hersteld
zijn.

Daar de Voorz. der verg. bij den aanvang
der samenkomst zeer vol was van den ernst
der tijden en in zijn openingswoord daaraan
uiting gaf, ontving aan zijn aandacht de plicht
aan de Dordtsche Synode van 1618 te gedenken.

Bij het einde der verg. neemt daarom de assessor
het woord en zegt, dat hij er zeker van is te
spreken naar het hart van den praeses en naar
het hart van al de broeders, wanneer hij oor-
deelt dat eene samenkomst van Geref. kerken
te Dordrecht op 14 Nov. 1918 onmogelijk mag
voorbijgaan zonder met innigen en diepgevoel-
den dank aan den Heere de weldaden te her-
denken, door onzen God ons betoonend in die
grote en roemrijke Synode. Hij gelooft vast
dat al de broeders met hem een zijn in de
vorige bede, dat onze kerken door Gods genade
altijd zullen blijven in de leer toen zoo ernstig
beleden en zoo heerlijk vastgesteld. De verg.
is het met spreker van harte eens.

De volgende verg. zal D.V. plaats vinden
den eersten Donderdag in Februari, des morge-
ns te 9 ure. Roepende kerk is 's-Gravendael.

J. P. VISSCHER, Assessor.

Buitenland.

Duitschland. Behoud der volkskerk?

Het is te denken dat zij in Duitschland, die
de kerk des Heere liefhebben, de vraag stellen:
wat staat ons te doen nu de scheiding van kerk
en staat voor de deur staat?

Er staan drieërlei wegen open. De eerste
weg is die van de vrije kerk. Als de band die
de kerk aan den staat bindt, losgemaakt is, wordt
zij te gelijk verlost van het modernisme en van
het onverdragelijke juk dat dit aan de geloovigen
oplegt. Dan komt er een einde aan de ergernis
die onchristelijke, zelfs anti-christelijke predikers
geven, dan hebben vreemden in de huiskor-
de gemeente Gods niets te zeggen, het mis-
bruik dat van den kansel gemaakt wordt, zou
ophouden; de jeugd zou niet langer verleid
worden. De kerk zou daarvoor zware offers
hebben te brengen; maar zij is steeds offervaardig
gebleken — de Lutherische vrije kerk bewijst,
dat men ook in deren tijd nog een vrije kerk
onderhouden kan. Mij nu zeggen, dat deze
weg de aangewezen is. Neen, zeggen velen: dan
is het gedaan met de volkskerk. De kerk zou
dan de vele bruggen die haar toegang geven
tot het volk, afbreken. Zij zou Zendingkerk in-
plaats van Volkskerk worden en als factor voor
het publieke leven niet meer gelden. Wij vragen
echter: moet Duitschland dan in nog dieper
ellende gebracht worden, om geres